

Harc Község Önkormányzatának

***GAZDASÁGI
PROGRAMJA***

2025-2029

Elfogadva: 20/2025.(III.25.) számú határozattal

I.

BEVEZETŐ

A gazdasági program elkészítése a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. § (3) és (5) bekezdéseiben megfogalmazottak alapján került sor.

A gazdasági program, fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.

A gazdasági program elkészítésének célja az önkormányzat képviselő-testületének ciklusi ideje alatt egy előre meghatározott célrendszer szerinti működés, fejlődés.

A gazdasági program elkészítése folyamán figyelembe kell venni a polgármester, illetve a képviselő-testület elképzeléseit, terveit; valamint a település alapellátásának biztosítását, a helyi igények kielégítését.

Befolyásolja továbbá a gazdasági program kialakítását

- a kormányzat gazdaságpolitikája,
- a megyei, ezen belül a járási területfejlesztési operatív program,
- nemzeti és EU-s pályázati források,
- a település adottságai, a lakosság összetétele, igényei,
- az önkormányzat vagyoni helyzete, jelenlegi, illetve várható pénzügyi kondíciói,
- a lakosság javaslatai, felvetései.

A legfontosabb szempont azonban mégis az önkormányzat pénzügyi helyzete, a szükséges források megszerzésének lehetősége.

A célkitűzések megvalósításánál a képviselő-testületnek figyelembe kell vennie a pályázati lehetőségeket, a közösség érdekét és természetesen a rendelkezésre álló forrásokat.

Fejlesztésre akkor nyílik lehetőség, ha arra központi vagy pályázati önerőt biztosítanak.

Az önkormányzat saját bevételeiből csak kisebb fejlesztéseket, beruházásokat tud fedezni.

A kormány gazdaságpolitikai céljai, intézkedései nagyban befolyásolják a működést és az ügyintézés folyamatát.

II.

RÖVID TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS

Harc község már a bronzkorszakban létezett. E korra jellemző leletek is előkerültek, kőeszközök, edények. A kelta korból sok csontvázat és egy nagy kelta vaskardot találtak. Népvándorláskori VIII – IX. századi temetőt is találtak Harc község határában.

1193-ban Horcha, 1407-ben Harcha néven, később „Harcsa” néven nevezték a falut. Harc községhez tartozott 1093-ban már Janyapuszta (Nyanya, Anya) néven. Janyapusztán Árpád-kori cserepeket találtak, a XIV-XV. századi település maradványai is előkerültek. A Hunyadiak korában a megyében 13 vár állt, s ezek egyike Anyavár, másként Sártornya volt. 1543-ban a törökök elfoglalták Anyavárat. A török kiűzése után Janya akkora lehetett az adó-lajstrom alapján mint Tolna, vagy Paks.

1698-ban a Decsi közgyűlés Harcot és Janyát a dunaföldvári járáshoz sorolta. Janya ebben az időben rácok lakta település volt. 1725-ben a falut a völgyeségi járáshoz csatolták. Nagy valószínűséggel a község a XVIII. század első három évtizedében lakatlan volt és az 1730-as évek elején kezdett benépesedni újra.

1739-ben a falunak már hivatalos pecsétje volt. 1771-ben tanítás is folyt a faluban. A településnek 1789-ben 390 lakosa volt.

1749-ben kápolna épült Szt. Mihály arkangyal tiszteletére. Később szükség lett egy nagyobb istentiszteleti helyre, ezért 1824-ben felépítette a falu mai templomát a Janya-pusztai várrromok kőanyagából.

1849-ben Harc és Janya a Szekszárdi Kerülethez tartozott. 1855-ben a szekszárdi orvosi körzethez csatolták. 1861-ben visszacsatolták a völgyeségi járáshoz. 1868-ban önálló plebániát hoztak létre. Janyán az 1880/81-es tanévben a vallás és Közoktatási Minisztérium iskolát hozott létre. Harcon 1892-ben lett önálló iskola. 1897-ben megépült a jegyző lakás. Harcnak három nevezetes csárdája volt. Az egyik a Decsi csárda a decsi völgyben Harc határában a másik a Cifra csárda, amely az akkori szentgáli elágazóval szemben volt. A harmadik, az 1906-ban épült a Diófa csárda, amely ma is áll a kölesdi és a zombai országút elágazásánál. Diófákkal beépített terület volt régen, onnan kapta a nevét. Tulajdonosa Diófási Lajos volt. Sokáig nevezetes volt a csárdája a zenegépről, melyet egy vagon búza áráért vásároltak Németországból. A kocsmá államossítása után elvitték a zenegépet. Jelenleg a Vendéglátóipari Múzeumban található.

Harc község a Tolnai Hegyhát délkeleti határában, a Sió mellett, néhány kilométerre a Hegyhát legdélibb pontján fekvő Leányvártól északra található. A két emelkedő utca három domb között két völgyben települt. A vidék jellegét alapvetően a Sió közelsége határozza meg, ez a csatorna a község keleti határa. A Siót és Sárvizet a XVIII-XIX. században szabályozták, ekkor ármentesítették a harci határt is. Harc község területe meghaladja a 2750 holdat.

A közel ezer fős lakosság többségében római katolikus vallású.

Fejlődésnek indult a falu. Megkezdődött a járda építés, népkönyvtárat létesítettek. Ebben az időben az állattenyésztés képezi a községi jólétnek és gazdasági előrehaladásának a súlypontját.

1925-ben távbeszélő hálózatot létesítettek, utcai lámpákat szereltek fel (néhány petróleumlámpa).

A község anyagi hozzájárulásával 1926-ban Szekszárd Város autóbuszjáratot indított a város és Szakály-Hőgyész útvonalon.

1929-ben megépült, a jelenleg is működő Községháza. Ekkor 205 házban 962-en laktak Harc belterületén. Janyapusztát akkor és most is külterületként tartják számon. Még ebben az évben postaügynökség és nyilvános távbeszélő állomás is létesült.

1942-ben a postaügynökségből postahivatal lett, innen kapta a falu a híreket a háborúról. 1944. november 30-án jöttek be a faluba az orosz csapatok. 1949-ben bevezették a községbe a villanyáramot.

1951-ben megalakult az első termelészövetkezet Új Élet Termelészövetkezet névvel. 1952-ben megalakult az Alkotmány, Béke és az Új Barázda termelészövetkezet. Így 1955-ig több termelészövetkezeti csoport működött a faluban és Janyapusztán. 1955-ben a községben óvoda nyílt.

A község ebben az időben két iskolát működtetett, egyet Harcon, a másikat Janyapusztán. A Kultúrházban előadásokat tartottak, színjátszócsoporthoz szerveződtek. Sokan jártak moziba havi 800-nál is többen. Televízió is volt a Kultúrházban, amelyet több mint 400-an néztek.

Janyapusztán ebben időben 30 család, 180 ember lakott.

1966-ban a község vásárolt egy új épületet óvodának. Ebben az évben hozták létre a tűzoltószertárat és a sportpályát is.

1967-ben egyesült az Új Élet és a Petőfi Tsz. Ezekben az években elnéptelenedett a művelődési otthon, az emberek vidékre jártak dolgozni, kevés gyerek iratkozott be a harci iskolába.

1969-ben a község termelészövetkezete egyesült a sióagárdi Sióvölgye Tsz-szel Siógyöngye néven.

1970-től Harc község közigazgatásilag Sióagárdhoz tartozott. 1975-ben megszűnt a harci alsó tagozatos iskola, a gyerekek Sióagárdra jártak.

1978-ban épült Harcon a törpevízmű. 1985-ben az ivóvízhálózat kiépítése is megtörtént.

1990 április 13-án a harci Községházán megalakult az önálló harci Községi Tanács.

1991-ben megépült és újra indult új épületben az iskola alsó tagozata három tanteremmel.

1992-ben megépült az Egészségház. 1991/92-ben bevezették a vezetékes gázellátást. 1993-ban a telefonhálózat is kiépült. Új utcák épültek. Az iskolát bővítették egy tanteremmel, főzőkonyhával és a hozzátartozó kiszolgáló helyiségekkel.

1997-től a község orvosi alapellátása a szekszárdi VII. sz. felnőtt és IV. sz. gyermek-háziorvosi körzethez tartozik.

2011-ben a Szekszárdi Járáshoz csatlakozott a község.

2012-ben a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal támogatásával felújításra került a Művelődési Ház, amely 2012. novemberében Integrált Községi Szolgáltató Térként kezdte meg működését Faluház néven. A könyvtári szolgáltatás továbbra is elérhető a Faluházban.

2013-tól Harc Kistormás, Kölesd, Medina és Sióagárd településekkel közösen létrehozta a Kölesdi Közös Önkormányzati Hivatalt.

III.

HELYZETELEMZÉS

1. A 2019-2024 időszaki gazdasági program értékelése

A 2013. évi állami adósságkonszolidáció óta az önkormányzat jóval nagyobb hangsúlyt tud fektetni az itt élők komfortérzetének javítására, a híd, járdák, utak, felújítására, kátyúzásra, a közszolgáltatások minőségi javítására, azaz egy még élhetőbb település kialakítására.

Nem cél a korábbi gazdasági program részletes kiértékelése, célszerű azonban a korábbi program azon részeinek továbbvitele, ahol a fejlesztések vagy átalakítási lépések nem értek véget:

- közlekedési infrastruktúra fejlesztése,
- közszolgáltatást nyújtó épületek felújítása.

2. A település földrajzi elhelyezkedése, adottsága

Harc község a Tolnai Hegyhát délkeleti határában, a Sió mellett, néhány kilométerre a Hegyhát legdélibb pontján fekvő Leányvártól északra található. A két emelkedő utca három domb között két völgyben települt. A vidék jellegét alapvetően a Sió közelsége határozza meg, ez a csatorna a község keleti határa. A Siót és Sárvizet a XVIII-XIX. században szabályozták, ekkor ármentesítették a harci határt is. Harc község területe meghaladja a 2750 holdat.

3. Főbb demográfiai jellemzők

a) Állandó népesség számának alakulása az elmúlt 5 évben

Év	(fő)
2020.	889
2021.	864
2022.	847
2023.	838
2024.	824

b) Népesség kor szerinti megoszlása 2024. december 31-i állapot szerint

Kor szerinti csoportosítás	Fő	Korcsoport	Fő	Megoszlás %-a
0-3	38	Gyermek és fiatalok	155	18,81
4-6	19			
7-14	61			
15-18	37	Munkaképes korú	507	61,53
19-60	507	Időskorú	162	19,66
61-	162	Összesen:	824	100
Összesen:	824			

Megállapítható, hogy a település lakossága az elmúlt 5 évben lassú, csökkenő tendenciát mutat, de nem jelentős mértékben.

A korcsoportos bontásból kiderül, hogy 2024-ben a munkaképes korúak száma 507 fő, ez az állandó népesség 61,53%-a.

Egyre több ember keres máshol munkalehetőséget, főleg a nagyobb városokban vagy agglomerációs körzetekben, ahol szerintük kedvezőbb körülmények vannak a megélhetéshez.

A közmunkaprogram egyre kevesebb embernek ad munkalehetőséget, ez a megoldás átmeneti, ideiglenesen javítja a mutatókat, de hosszú távon biztosabb megélhetést kell biztosítani az embereknek.

Sajnos nő azok száma is, akik külföldön próbálnak szerencsét.

Az itt élők jó része elszegényedett, nagy a szegregáció a tehetősebb és szegényebb emberek között.

Az a nem könnyű feladat áll tehát az önkormányzat előtt, hogy megfelelő gazdasági eszközök használatával ezt a folyamatot megállítsa, lassítsa, megpróbálja a fiatalok számára vonzóvá tenni a települést.

4. Infrastruktúra helyzete

A gazdasági fejlődés, és egy térség fejlődése nagyban függ az infrastruktúra fejlettségétől, mert ha kedvezőek a feltételek, akkor a befektetők is szívesebben jönnek ide.

A település megközelíthetőségének közúti feltételei kedvezőek: Szekszárd és Paks is könnyen megközelíthető közúton. Az elmúlt években a Kormány 1573/2018. (XI.15.) kormányhatározatában foglaltak szerint felújításra került a 6317. jelű összekötő út Harc–Sárszentlőrinc közötti szakasz.

A buszközlekedés a megyeszékhelyre jó, folyamatosan közlekednek a járatok.

A legközelebbi vasútállomás a megyeszékhelyen található.

Az autópályák elkerülik a községet. Legközelebbi autópálya felhajtó viszont közel, mindössze 12 km-re található.

Az önkormányzati tulajdonú utak állapota közepes-rossz, melyek felújítására kizárólag pályázatokból van lehetőség.

Az egészségügyi ellátás biztosított, a háziorvosi rendelő modern, felújított állapotú. A fogorvos tekintetében a szekszárdi körzethez tartozik a község, így a fogorvosi szolgáltatás ott vehető igénybe.

Óvoda és mini bölcsőde is működik a községben, az általános iskola alsó tagozatát 2023/2024. nevelési év lezárását követően megszüntette a Tamási Tankerületi Központ. Az óvoda és mini bölcsőde az Önkormányzat fenntartásában működik. A helyi szociális feladatok tekintetében az otthon lévő időseket a Szekszárd és Környéke Szociális Alapszolgáltatási és Szakosított Ellátási Társulás, a gyermekjóléti és családsegítő munkát a Paks Kistérségi Szociális Központ alkalmazottja látják el helyi szinten.

A vezetékes közműhálózat kiépítettsége megfelelő, szinte minden háztartásban van vezetékes ivóvíz, a szennyvíz-elvezetés is kiépítésre került.

A község vezetékes telefon, mobiltelefon, illetve internethálózat kiépítettsége lefedi a települést. Szinte majdnem minden háztartásban van számítógép és internet hozzáférés.

Évekkel ezelőtt megtörtént a gázhálózat kiépítése is, a gázcsonk minden ingatlannál megvan, a rákötés pedig saját döntéssel múlik.

A MOHU MOL Hulladékgazdálkodási Zrt. közszolgáltató végzi a települési szilárd hulladék elszállítását, illetve a zöldhulladék, továbbá az egyéb szelektíven gyűjtött hulladék elvitelét is.

A község kulturális élete is aktív, több civil szervezet is működik a községben.

A településen négy kisebb vegyeskereskedés elégíti ki a vásárlók igényeit.

A harci Hivatal épületének felújítására mielőbb szükség lenne, hogy modern környezetben lehessen intézni a település lakosainak ügyeit.

5. Vállalkozási tevékenységet végzők száma, összetétele

A település adottságaiból adódóan a jellemző tevékenység a mezőgazdaság. A községben lévő egyéni vállalkozók és családi gazdálkodók zöme is főként mezőgazdasággal, illetve szőlőtermesztéssel, pár fő pedig haszonállatok tartásával foglalkozik.

Néhány magánvállalkozó kisebb vegyeskereskedést üzemeltet, pár főt foglalkoztatnak. Üzemel még egy megyei szinten is ismert és elismert étterem (Diófa Csárda), illetve egy országosan ismert pálinkafőző (Brill Pálinkaház Kft.). Harc maga is foglalkoztatóként van jelen a munkaerőpiacon, ezért minden évben részt vesz a közfoglalkoztatási programban. A község a közfeladatok jelentős részét (köztisztaság, zöldfelület gondozás, csapadékelvezető árkok tisztítása) ennek foglalkoztatási programok keretében látja el.

6. Az önkormányzat által ellátott feladatok és működtetett intézmények, humán erőforrások alakulása

A törvény előír az önkormányzatok számára kötelező és önként vállalt feladatokat. Azonban figyelembe kell venni a feladat- és hatáskör jellegét, az eltérő adottságokat, a lakosság számát, a gazdasági teljesítőképességet, a terület nagyságát.

Kötelező feladatok lehetnek:

- településfejlesztés, településrendezés;
- köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás;
- egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások;
- óvodai ellátás;
- ivóvízellátás, szennyvízelvezetés, -kezelés;
- környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
- hulladékgazdálkodás
- közbiztonság
- szociális ellátások és szolgáltatások.

Önként vállalt feladatok

Az önkormányzat önként vállalhatja minden olyan helyi közügy önálló megoldását, amelyet jogszabály nem utal más szerv kizárólagos hatáskörébe. Az önkormányzat az önként vállalt feladattal nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását, továbbá finanszírozása a saját bevételek vagy az erre a célra biztosított külön források

terhére lehetséges.

Az önkormányzati intézmény- és feladatstruktúra:

- a) *Önkormányzat - közigazgatás*
- b) *Orvosi Rendelő, Védőnői tanácsadás – egészségügyi ellátás*
- c) *Gyermekjóléti és családsegítő szolgálat – szociális ellátás*
- d) *Könyvtár – művelődés, kultúra*
- e) *Óvoda, mini bölcsőde– oktatás, nevelés*

7. Környezeti állapot

Harc természeti adottságai kedvezőek. A jó fekvésnek köszönhetően a földművelés és állattenyésztés a meghatározó ágazat.

A levegő szennyezettsége alacsony, azonban minősége a téli hónapokban rosszabb a tüzelési szezon végett.

Az avarégetést szabályokhoz kötik, így bizonyos időben és meghatározott feltételeknek megfelelően lehet a műveletet elvégezni.

Szabályozni kell az öntözést főleg a nyári időszakban, amikor növekszik a víz iránti igény, csapadékelvezetés problémájára megoldást kell találni.

Törekedni kell az egészséges ivóvízellátás biztosítására, a szennyvízelvezetésre és tisztítására. Jelenleg folyamatban van az ivóvízminőség-fejlesztő program.

A település közterületeinek rendezése, karbantartása folyamatos – szemétszállítás, - szedés, kaszálás, virágültetés.

8. A település hazai és nemzetközi kapcsolatrendszere

A Közös Hivatal keretében Harc három településsel működik együtt: Kistormással, Kölesddel és Medinával. Vannak olyan projektek is, amelyeknél a környező települések összefogására van szükség a sikeres pályázat érdekében.

Fontos szempont még, hogy a településen működő civil szervezetekkel is együtt tudjon működni az önkormányzat, mivel vannak olyan pályázatok, amelyeknél az ilyen szervezetek kedvezőbb feltételek mellett pályázhatnak.

9. Adópolitika

Jelenlegi helyzet

Harc Község Önkormányzata Képviselő-testületének alapelve több ciklus óta folyamatosan az, hogy csak annyi helyi adót vessen ki, amennyi a település

működtetéséhez, illetve a lépésről lépésre haladó fejlődéshez minimálisan szükséges.

Az iparüzési adókulcs hosszú évek óta állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén – a helyi adókról szóló törvény által lehetővé tett 2%-os felső határ.

A magánszemélyek kommunális adójának mértéke a lakás céljára szolgáló épület esetében 7.500,- Ft/ingatlan/év, a nem lakás céljára szolgáló épület esetében 5.000 Ft/év. Beépítetlen telek esetében a magánszemélyek kommunális adója 5.000 Ft/év. A mérték még így is jelentősen elmarad a helyi adókról szóló törvény által biztosított felső határtól.

Harcon nincsen sem építményadó, sem telekadó.

A magánszemélyek kommunális adója és az iparüzési adó mérséklésére nincsen lehetőség. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény és az államháztartásról szóló törvény egyértelműen azt az irányelvet követi, hogy az önkormányzatoknak maguknak kell előteremteniük a fejlesztéseikhez szükséges forrásokat, az állam csak a kötelező önkormányzati feladatok finanszírozását vállalja, de azt is csak a település fejlettségének, rászorultságának függvényében.

1) Célok

- a) A társadalmi igazságosság megköveteli, hogy a közterhek viseléséből a közösség minden tagja kivegye a részét, ezért a cél egy olyan helyi adórendszer működtetése, amely a lehető legszélesebb réteget vonja be az adófizetésbe.
- b) A magánszemélyek kommunális adójának mértékét is lehetőleg alacsonyan kell tartani, de mégis olyan szinten, hogy az fedezetet nyújtson a szükséges fejlesztésekhez.
- c) Az adóbevételek ésszerű, célszerű, takarékos és átlátható felhasználásával növelni az adózási morált,
- d) A szociálisan nehéz helyzetben lévőket nem az adórendszeren, hanem a szociális rendszeren keresztül kell segíteni.

10. Ingatlangazdálkodás

1) Jelenlegi helyzet

Harc teljes ingatlanvagyonra 109 db ingatlanból áll. Ebből:

törvény alapján forgalomképtelen 79 db ingatlan (pl. utcák, közök, terek, parkok stb.)

törvény alapján korlátozottan forgalomképes 19 db ingatlan (önkormányzati intézmények ingatlanai),

üzleti vagyon 11 db ingatlan (pl. önkormányzati lakások, beépítetlen területek, szántók, legelők stb.).

2) Célok

- a) Az önkormányzati tulajdonú ingatlanokkal úgy kell gazdálkodni, hogy azok a lehető legésszerűbben szolgálják az önkormányzati feladatok ellátását, a község polgárai életminőségének minél magasabb szintre emelését.
- b) A szükséges közszolgáltatások (közúthálózat, alapvető közintézmények) számára megfelelő helyszínek álljanak rendelkezésre.

3) Alapelvek

- a) Az ésszerű ingatlangazdálkodás érdekében a forgalomképes önkormányzati tulajdonú ingatlanok, amelyekre hosszú távon nincs szüksége az önkormányzatnak, a vagyonrendelet előírásainak megfelelő módon értékesíthetők. Az ilyen ingatlaneladásból származó bevételeket lehetőleg olyan stratégiai ingatlanok megvásárlására kell fordítani, amelyekre viszont szükség van a jövőben.
- b) Az önkormányzat saját feladatainak ellátásához átmenetileg nem szükséges ingatlanok a vagyonrendelet előírásainak megfelelő módon bérbe adhatók. A bérbe adásnál mérlegelni kell, hogy az önkormányzat érdekeit a határozott vagy a határozatlan idejű szerződés szolgálja jobban, illetve, hogy az ingatlan felújításához szükséges forrásokat milyen konstrukcióban lehet az önkormányzat szempontjából legkedvezőbb módon biztosítani.

11. Településüzemeltetés

1) Jelenlegi helyzet

Harcon a településüzemeltetési feladatokat az Önkormányzat látja el, kivéve a közüzemi szolgáltatásokat.

Célok

- a) A település normális napi életének folyamatos biztosítása minden évszakban.
- b) A lehető leggazdaságosabb, költséghatékony megoldások megtalálása.
- c) A településüzemeltetéssel kapcsolatos szerződésekben foglalt teljesülésének folyamatos figyelemmel kísérése az Önkormányzat részéről – különös tekintettel a szolgáltatás minőségére.

2) A településüzemeltetési feladatok ellátásának tervezett módja

a) Az Önkormányzat által ellátandó feladatok:

1. Balesetveszélyes fák gallyazása, kivágása,
2. Buszmegállók takarítása és téli csúszásmentesítése,
3. Csapadékvíz-elvezető árkok, átereszek tisztítása,
4. Járdák, közterek takarítása,
5. Játszótér üzemeltetése, karbantartása,
6. Köztéri szemétgyűjtők ürítése,
7. Közterületen tartandó ünnepi rendezvények előtti és utáni takarítás,
8. Köztisztasági feladatok ellátása,
9. Lakossági bejelentések fogadása,
10. Önkormányzati bérlakások kezelése,
11. Parlagfű irtás,
12. Önkormányzat épületeinek takarítási feladatai.

12. Köszolgáltatások

1) Jelenlegi helyzet

A közművek jelentős része nem az Önkormányzat tulajdonában, illetve kezelésében van (pl. ivóvíz, gáz, elektromos áram), így az Önkormányzatnak sok esetben csak közvetett befolyása van a közzolgáltatások minőségére. A szolgáltatások ára is a legtöbb esetben törvényben szabályozott, tehát az Önkormányzat hatáskörén kívül esik.

2) Célok

- a) A csapadékvíz-elvezető rendszer számottevő fejlesztése,
- b) A közvilágítás hiányosságainak pótlása, a hálózat folyamatos fejlesztése, korszerűsítése,
- c) A környezet védelme, az illegális szemétkerakások csökkentése,
- d) A téli hó eltakarítás és síkosság-mentesítés magas színvonalú biztosítása úgy a főbb gyalogos, mint az autós mellékútvonalakon.

3) Alapelvek

Minél alacsonyabb áron, minél magasabb színvonalú szolgáltatás biztosítása, illetve megszervezése a polgárok számára (amennyire a hatósági árak és a hatályos jogszabályok lehetővé teszik). Minden lehetséges eszközzel képviselni a község polgárainak érdekeit a közzolgáltatók irányában.

13. Az előző ciklusból áthúzódó, folyamatban lévő fejlesztések

Fejlesztés megnevezése
Magyar Falu Program keretében:
- játszótér bekerítése
VP6
- szennyvízkezelés (Kossuth L. u.)

A nagyobb beruházások pályázatát külső pályázati író készítette el, a kisebbeknél belső pályázati írás történt.

Emellett készültek tervek különböző pályázatokhoz, amelyek nem kaptak kedvező elbírálást. Hasonló pályázatok kiírása esetén ezeket a terveket újra be lehet nyújtani ezeket.

IV.

FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

1. Fejlesztési elképzelések

Mindig meg kell találni azokat a lehetőségeket, módokat, amelyek a települést előrébb mozdítják, illetve kedvezőbb hatást hozhatnak.

A következő 5-10- évre vonatkozó konkrét tervek az alábbiak:

a) Turizmus fejlesztése

A község a Sió partján fekszik, amelyre építve érdemes fejleszteni a turizmust is, amelynek feltétele szálláshely kialakítása és megközelíthetőségének biztosítása. Emellett régi terv egy tájház kialakítása, amely bemutatná Harc község kulturális értékeit.

Megvalósítás időpontja	Fejlesztési cél
2025-2029.	Tájház létrehozása
2025-2029.	szálláshely létrehozása

b) Helyi gazdaság fejlesztése

Minden gazdaságfejlesztési program fontos eleme kell, hogy legyen a helyi gazdaság fejlesztése, amely alapvetően az adott térségében meglévő erőforrások bázisán, azok hasznosításával tervezi a helyi termelést-, foglalkoztatást és ezáltal a helyi jövedelmeket növelni.

1. géppark fejlesztése
2. helyi termelői piac kialakítása
3. rendezvényter fejlesztése
4. (gyümölcs) hűtőház- és feldolgozó kialakítása

Megvalósítás időpontja	Fejlesztési cél
2025-2029.	géppark
2026-2027.	helyi termelői piac kialakítása
2025-2029.	rendezvényter fejlesztése
2020-2030.	hűtőház- és feldolgozó kialakítása

c) Óvoda felújítása

Szükség van az óvoda udvarának, kerítésének felújítására is, hogy a mai modern kor követelményeinek 100%-san megfelelő intézményben legyenek elhelyezve gyermekeink.

Megvalósítás időpontja	Fejlesztési cél
2025.	óvoda kerítésének felújítása

d) Az Önkormányzat energia-hatékonyságának és a megújuló energiaszolgáltatás arányának növelése

Fontos cél az elkövetkező években az önkormányzati épületek esetében energetikai racionalizálás, illetve az e célnak megfelelő fejlesztések megvalósítása.

Megvalósítás időpontja	Fejlesztési cél
2025-2029.	Harci Hivatal homlokzatának, teljes belső tereinek átépítése
2026-2028	Faluház energetikai korszerűsítése- hőszigetelés, fűtőkorszerűsítés, tetőtér beépítés
2025-2026	Konyha raktárak és közlekedőutak felújítása
2027-2028	óvoda és iskola épülete tetőszerkezetének cseréje

2026-2027	volt posta épületének belső és külső felújítása
-----------	--

e) A lakhatási feltételek, illetve a lakhatás körülményeinek javítása

Harc Község Önkormányzat számára az egyik legfontosabb cél, hogy a település fiataljai a jövőjüket Harcon tervezzék, itt alapítsanak családot és hosszútávon is a község társadalmi-gazdasági fejlődését szolgálják.

Ebből a célból az Önkormányzat kidolgoz egy telekprogramot, melynek keretében a lakatlan, rossz állapotú ingatlanokat megvásárolja, majd kedvezményes építési telkeket fog kialakítani a helyi, illetve a községben letelepedni kívánó fiatalok számára. A program részleteinek kidolgozása során a fő elv a következő lesz:

- a harci születésű, vagy itt lakóhellyel/munkahellyel rendelkező fiatal felnőttek számára kedvezményes feltételek között kínálunk építési telkeket.

Cél továbbá szolgálati lakás kialakítása, illetve Paks II. építkezésre tekintettel munkásszálló kialakítása, melyet az építkezés befejezése után lakásokká lehetne átalakítani.

Megvalósítás időpontja	Fejlesztési cél
2025-2029	ingatlanok vásárlása
2025-2029	építési telkek kialakítása
2025-2029	munkásszállás

f) A települési infrastruktúra fejlesztése

A település vonzerejének, népességmegtartó erejének fontos eleme az épített- és a zöld infrastruktúra védelme, lehetőség szerinti fejlesztése.

Közterületek állapotjavítása A meglévő zöldfelületek, és a hozzájuk tartozó elemek állagmegóvása, felújítása, valamint újabb funkciókkal történő bővítése. Ennek keretében elkészülne egy kültéri fitnesspark a Harc, Vörösmarty téren. Fontos feladat a közterületek virágosítása, zöldítése, fásítása. A közterületek gondozása (rendszeres növénytelepítés) elengedhetetlen a rendezett település megteremtéséhez.

Emellett a község elhelyezkedése miatt (domboldal-völgy) kiemelten fontos a csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítése.

A köztemetőben a ravatalozó belső felújítása, illetve vizesblokk és parkoló kialakítása a cél.

Időszerű a sportpálya öltözőjének bővítése és felújítása. Igény van a lakosok részéről a katolikus templomnál akadálymentes közlekedés kialakítására.

Megvalósítás időpontja	Fejlesztési cél
2026-2027.	játszóter bővítése

2025-2030.	Vörösmarty téren kisméretű futballpálya kialakítása
2025-2029.	könyvtár felújítása
2027.	kültéri fitnesspark
2027-2028.	ravatalozó belső felújítása, vizesblokk és parkoló kialakítása
2025-2029.	focipálya öltözőjének teljes felújítása, fitnessteremmé alakítása
2026-2027.	katolikus templomnál akadálymentes közlekedés kialakítása
2025-2029.	parkosítás

f) Közlekedési infrastruktúra fejlesztése

Fontos a közutak állagmegóvása, a kritikus útszakaszok, járdák javítása. A közlekedési infrastruktúrát illetően az alábbi fejlesztési célok kerültek meghatározásra az elkövetkezendő 5-10 évben:

Megvalósítás időpontja	Fejlesztési cél
2025-2027.	Kossuth Lajos utca - Vörösmarty tér szakaszának felújítása
2025-2030.	Sió utca út felújítása
2025-2027.	Diós utca felújítása
2025-2030.	Béke utca felújítása
2025-2030.	Siófoki utca felújítása
2025-2035.	körforgalom kialakítása 65. és a 6317-es út csatlakozásánál
2025-2030	buszmegállók áthelyezése, gyalogátkelőhely kialakítása

2. A megvalósítás mechanizmusa

Az 1. pontban felvázolt gazdaságfejlesztési program finanszírozásának alapvetően három lehetséges forrása van:

1. Európai Unió támogatásával megvalósuló fejlesztések

A 2021-2027 között hozzáférhető, európai uniós célkitűzések elvei mentén felhasználható támogatások és források, a jelenlegi fejlesztéspolitikai rendszerben a megyei integrált területi program finanszírozása mentén.

2. A Kormány támogatásával megvalósuló fejlesztések

A 2018-as országgyűlési választások előtt a Kormány meghirdette a Modern Falvak Programot. A Magyar Falu Program lehetőséget kínál a kisebb adóerőképességgel rendelkező falvak számára, hogy önerő nélkül is fejlődhessen infrastruktúrájuk. A fejlesztések által pedig növekedhessen a népességmegtartó képességük. Emellett nagy segítséget jelent minden kisebb településnek a Belügyminisztérium által évről évre meghirdetett önkormányzati fejlesztések pályázat.

3. A község saját bevételei

Az önkormányzatok gazdaságfejlesztési tevékenységének forrását, a fent említett kormányzati és uniós támogatásokon túlmenően, a stabilitási törvény szabta keretek közt a Kormány engedélyével bevont visszerthes hitelintézeti források, illetve az önkormányzat saját bevételei szolgálják. Ez utóbbiak jellemzően szűkösek, forrásuk a település közhatalmi bevételei, a helyi iparüzési adó (HIPA) maradt az önkormányzatoknál.

Összességében elmondható, hogy a kitűzött célokat, tervezett fejlesztéseket és felújításokat településünk szinte kizárólag csak pályázati forrásból tudja megvalósítani, az önkormányzat bevétele szűkös, csak a kisebb és szükségszerű munkák elvégzésére elegendő.

Harc, 2025. március 25.

Tóth Gábor

Tóth Gábor
polgármester

